

Bones festes i bon any nou!

89

Espectre de Brocken

Ombra aparent d'un observador dret al cim d'una muntanya amb el sol darrere seu, projectada com un efecte de difracció sobre un núvol o banc de boira i voltada de cercles acolorits.

La persona que observa veu tan sols la seva ombra i no la dels seus companys. Hom l'anomena també *anticorona*.

El nom ve del pic Brocken (Alemanya), on a causa de les boires freqüents i l'accessibilitat a baixa altitud, s'acostuma a veure aquest fenomen, tot i que es pot observar en qualsevol vessant d'una muntanya amb boira o bancs de núvols, o des d'un avió.

Consultes

Cagatió o caga tió?

Cagatió ve de *fer cagar el tió*. Hi ha oscil·lació en la grafia (*cagatió/caga tió*), malgrat que la tendència és escriure'l junt: *cagatió* i l'escriurem així si hem de fer servir el substantiu per denominar la tradició. Hem de tenir present, però, que **cagatió* no és un mot correcte en català i que, per tant, no és normatiu. El més recomanable és fer servir l'expressió *fer cagar el tió*.

Esperar amb candeletes

Esperar algú o alguna cosa amb delit, amb impaciència. Antigament es feia servir una candeleta per fixar la durada de diferents afers. A les subhastes s'encenia una candeleta en començar i només es podien fer ofertes mentre cremava. En els judicis, l'acusat només es podia defensar durant el temps que cremava una candela, i, un cop acabada, els jutges dictaven sentència. La candeleta va, doncs, associada a la idea de l'ansietat, de la inquietud per conèixer una cosa d'interès cabal. *Espero amb candeletes que aquesta crisi s'acabi!*

L'origen d'aquesta expressió pot fer referència al costum de repartir candeletes beneïdes a la mainada el dia de la Candeleta, el 2 de febrer.

L'expressió *Ni amb candeleta* expressa la gran dificultat que hi ha per trobar una cosa. *Ni amb candeleta trobaríeu feina.*

Estrenes

Entenem per *estrenes* la gratificació o el regal en moneda o en espècie que es fa a algú per celebrar el començament d'una cosa, per celebrar la primera notícia, una festa anyal o un servei. Les estrenes són un regal, generalment diners, que per Nadal acostumava a rebre la quitxalla per part de familiars. Per regla general es donen el dia Nadal, però també durant totes les festes.

L'origen de les *estrenes* deriva dels regals augurals (*strenae*) que els romans feien per les calendes de gener. Eren típiques les dels serenos, fanalers, carters, escombriaires... Avui serien estrenes els lots d'empresa, la paga doble, les paneres, les nades i la loteria de Nadal.

L'endevinalla

Al número anterior preguntàvem què significa *juliola*. La solució correcta era la 4: *peix de colors*. L'encertant va ser Julita Garcia, de Serveis Econòmics de l'Ajuntament.

El que preguntem ara és:

Què vol dir *Caure de memòria*?

1. No recordar el que ha passat l'any anterior.
2. Patir un desequilibri neuronal que afecta la concentració.
3. Caure d'esquena.
4. Relliscar en sortir de la missa del Gall.

La persona que l'encerti i guanyi el concurs tindrà de premi el llibre *Notes 18*, del CEM.

Webs

http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/134/Presentacio/

El passat 1 de desembre vam commemorar el Dia Mundial de la Sida. El TERMCAT ha publicat el *Vocabulari multilingüe de la sida*, que recull de més de 400 termes relatius a la infecció pel VIH i la sida que s'utilitzen habitualment en l'àmbit assistencial. Des de la pestanya *Consulta de termes* es pot accedir a la llista alfabètica de totes les denominacions (per a cada un dels idiomes del diccionari) i desplegar les fitxes, o fer directament al quadre *Text de la consulta* cerques simples o avançades (en qualsevol dels idiomes del diccionari).

Ajuntament de
Mollet del Vallès

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA